

Elżbieta Sala
Kierowniczką Działu Edukacji MOCAK-u

Współpraca z uczelniami
„MOCAK zaangażowany społecznie”,
dodatek do „Gazety Wyborczej”, 18 października 2014

Istnieją różnice pomiędzy sposobem funkcjonowania uniwersytetu i placówek takich jak nowoczesne muzea, które mogą pozwolić sobie na większą dynamikę działań i interaktywność w relacji z odbiorcami.

W przestrzeni niektórych instytucji, czego przykładem jest MOCAK, udało się wytworzyć warunki umożliwiające realizację nowatorskich i eksperymentalnych projektów. Wymagają one otwartości i zaufania dyrekcji, elastyczności i zaangażowania zespołu oraz wysokiego kapitału ludzkiego, tj. kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań. Istotnym czynnikiem jest budżet przedsięwzięcia. Jeśli jednak pozyskanie środków wiąże się z koniecznością usztywnienia i ograniczenia działań (a taka sytuacja ma miejsce w przypadku grantów), innowacyjność jest w dużym stopniu wykluczona. Niestety, większość projektów uniwersyteckich opiera się właśnie na systemie grantowym. W takim przypadku spora część energii zespołu zostaje ukierunkowana na działania związane z administracją, dokumentacją i kontrolą. Tymczasem celem podejmowanej współpracy powinny być przede wszystkim kreatywne i innowacyjne działania, ukazujące studentom wpływ podejmowanych przez nich aktywności na zmiany w obrębie praktyk społecznych.

W ramach podjętych do tej pory przedsięwzięć Muzeum podpisało umowę partnerską z Uniwersytetem Pedagogicznym w Krakowie, dotyczącą wypracowywania nowego modelu edukacji o sztuce. W jej ramach przeprowadziliśmy artystyczną interwencję w krakowskiej dzielnicy Krowodrza. Celem akcji było zawiązanie relacji między studentami mieszkańcami bloków sąsiadujących z Wydziałem Sztuki. Z kolei studenci Uniwersytetu Pedagogicznego, Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie i Ruskin School of Art (Uniwersytet w Oksfordzie) przeprowadzili działania w obrębie Podgórze, dzielnicy, w której usytuowany jest MOCAK. W ramach projektu „Sztuka inwestowania w sztukę” realizowanego z Uniwersytetem Ekonomicznym oraz ASP w Krakowie analizowaliśmy rynek sztuki. Studenci ekonomii byli zaznajamiani z kolekcją MOCAK-u przez studentów kierunków artystycznych. Przeprowadzona wśród 157 osób studiujących ekonomię ankieta utwierdziła nas w przekonaniu o potrzebie muzealnej edukacji o sztuce. Na pytanie, czy podczas zajęć szkolnych były omawiane dzieła sztuki współczesnej, więcej niż połowa badanych odpowiedziała negatywnie bądź nie ma na ten temat zdania. 88 proc. studentów nie słyszało wypowiedzi współczesnego artysty bądź nie ma na ten temat zdania (6 proc.). Na pytanie, czy podczas zajęć uniwersyteckich wykładowcy odnoszą się do zjawisk współczesnej kultury, w tym sztuki, 95 proc. studentów zaznaczyło odpowiedź „rzadko” bądź „nigdy”. 67 proc. studentów w ubiegłym roku nie widziało żadnej wystawy sztuki współczesnej. Pocięszające jest to, że 74 proc. badanych studentów chciałoby wiedzieć więcej na temat sztuki współczesnej, 81 proc. chciałoby w ramach zajęć uniwersyteckich odwiedzić instytucje kultury, a 85 proc. uważa, że zakup dzieła współczesnego artysty może być bardzo dobrą inwestycją finansową. Zarówno przebieg realizowanych przez nas projektów, jak i przeprowadzane ankiety dowodzą, że współpraca pomiędzy muzeami a uniwersytetami może być cennym doświadczeniem dla zespołów obu instytucji, odbywać się z korzyścią dla lokalnej społeczności, wyposażać studentów w nowe kompetencje, jak również stać się laboratorium nowych praktyk edukacyjnych.